

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีผลต่อพื้นที่
โดยรอบของเมืองเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวนิสิตา นิมกิงรัตน์

เศรษฐศาสตรมหาวิทาลัย สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วสันต์ ศิริพุด ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.สังคม สุวรรณรัตน์ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสถียร ศรีบุญเรือง กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ที่มีผลต่อพื้นที่โดยรอบของเมืองเชียงใหม่ คือ 1) ศึกษาถึงโครงสร้าง และรูปแบบการผลิตของโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ และ 2) ศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจในรูปของการก่อให้เกิดรายได้ และการจ้างงานในพื้นที่โดยรอบเมืองเชียงใหม่

วิธีการศึกษานี้ คือการหาค่าใช้จ่ายของ 1) โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ 2) ประชากรที่อาศัยในตัวเมืองเชียงใหม่ และ 3) ประชากรที่อาศัยในชนบท เพื่อหาค่า 1) การก่อให้เกิดรายได้ (income generation) จากการใช้จ่ายของโรงงานในรูปของค่าจ้างและเงินเดือน (d_1), การก่อให้เกิดรายได้จากการใช้จ่ายของโรงงานในรูปของการซื้อวัตถุดิบ สาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (d_2), การก่อให้เกิดรายได้จากการใช้จ่ายของประชากรที่อาศัยในชนบท (d_3) และการก่อให้เกิดรายได้จากการใช้จ่ายของประชากรที่อาศัยในเมืองเชียงใหม่ (d_4) และ 2) ค่าตัวทวีของโรงงาน [$M_1 = (d_1 + d_2) / (1 - d_3)$] ที่มีในพื้นที่ต่าง ๆ และค่าตัวทวีของประชากรที่อาศัยในตัวเมืองเชียงใหม่ [$M_2 = d_4 / (1 - d_3)$] ที่มีในพื้นที่ต่าง ๆ

ผลของการศึกษาเมื่อพิจารณาถึงลักษณะการจ้างงานของโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการจ้างคนงานจากพื้นที่ชนบทรอบเมือง

เชียงใหม่ เป็นสัดส่วน 75.49% ของจำนวนคนงานทั้งหมดที่จ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนงานที่อาศัยในชน 1 เช่น อำเภอสันกำแพง แมริม หางดง มีคนงานเป็นสัดส่วนถึง 61.59% ของคนงานทั้งหมดที่เข้าทำงานในโรงงาน เทียบกับคนงานจากจังหวัดใกล้เคียงอื่น ๆ และคนงานจากตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีสัดส่วน 16.56% และ 7.59% ตามลำดับ แสดงว่าโรงงานทำให้คนงานที่อาศัยในชนบทรอบนอกเมืองเชียงใหม่มีงานทำ มากกว่าคนงานจากตัวเมืองเชียงใหม่และจังหวัดอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาค่าการก่อให้เกิดรายได้จากการใช้จ่ายของโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป (d_1+d_2) พบว่าการใช้จ่ายของโรงงานทำให้เกิดรายได้ในกรุงเทพฯมากที่สุด โดยมีค่า d_1+d_2 เท่ากับ 0.25059 และทำให้เกิดรายได้กับคนที่อาศัยในตัวเมืองเชียงใหม่มากเป็นอันดับสอง (d_1+d_2 เท่ากับ 0.09425) ในขณะที่รายได้ที่เกิดกับคนที่อาศัยในชนบทรอบนอกเมืองเชียงใหม่มีค่าน้อย แสดงว่าการใช้จ่ายของโรงงานจะก่อให้เกิดรายได้ส่วนใหญ่ที่กรุงเทพฯ ตัวเมืองเชียงใหม่ และเกิดรายได้เพียงเล็กน้อยในชนบท d_3 มีค่าสูงสุดในหมู่บ้านที่อาศัย และ d_4 มีค่าสูงสุดในตัวเมืองเชียงใหม่ แสดงว่าคนในชนบทส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายที่ตลาดภายในหมู่บ้านที่อาศัยมากที่สุด เช่นเดียวกับคนในเมืองเชียงใหม่ที่มีการใช้จ่ายในตัวเมืองเชียงใหม่มากกว่าในแหล่งอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาจากค่าตัวทวีพบว่า ค่าตัวทวีของโรงงาน (M_1) มีค่าสูงสุดในตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.09494 ขณะที่ค่าตัวทวีของโรงงานในชนบทมีค่าเท่ากับ 0.01482 แสดงว่าจากการที่โรงงานใช้จ่ายเงินจำนวน 1 บาท ได้ทำให้เกิดรายได้ขึ้นในตัวเมืองเชียงใหม่ จำนวน 0.09494 บาท และทำให้เกิดรายได้ในชนบทเพียงจำนวน 0.01482 บาท เช่นเดียวกับค่าตัวทวีของประชากรที่อาศัยในตัวเมืองเชียงใหม่ (M_2) ที่มีค่าตัวทวีสูงสุดในตัวเมืองเชียงใหม่ โดยมีค่าเท่ากับ 0.21806 ขณะที่ค่าตัวทวีที่มีในชนบทมีค่า 0.00134 แสดงว่า การใช้จ่ายเงินจำนวน 1 บาท ของคนที่อาศัยในตัวเมือง ทำให้เกิดรายได้จำนวน 0.21806 บาท ให้กับคนที่อาศัยในตัวเมืองเชียงใหม่ ขณะที่คนในชนบทได้รับรายได้จากการใช้จ่ายของคนในเมืองเพียงจำนวน 0.00134 บาท รายได้ที่เกิดในตัวเมืองสูงกว่ารายได้ที่จะเกิดในชนบทถึงประมาณ 21 เท่าตัว ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มีผลกระทบต่อคนในชนบทเลย

แม้ผลกระทบทางเศรษฐกิจบางส่วนจากอุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ จะตกอยู่ในกรุงเทพฯและตัวเมืองเชียงใหม่ มากกว่าที่มีในพื้นที่ชนบทรอบนอกของเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในรูปของการซื้อวัตถุดิบ และค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร แต่มีผลต่อพื้นที่ชนบทในรูปของการจ้างงาน ดังนั้นการสนับสนุนจากรัฐบาลให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้ในภูมิภาคมากขึ้น จะช่วยก่อให้เกิดการจ้างงานและรายได้แก่คนที่อาศัยในชนบท

Thesis Title	Economic Impacts of Garment Industry on Surrounding Areas of Chiang Mai	
Author	Miss Nisita Nimkingratana	
M.Econ	Economics	
Examining Committee	Assist. Prof. Vasant Siripool	Chairman
	Lecturer Dr. Sangkom Suwanarat	Member
	Assist. Prof. Dr. Satiean Sriboonruang	Member

Abstract

The two main objectives of this study are 1) to study the structure and pattern of production of garment industry for export in Chiang Mai, and 2) to find economic impacts of garment industry in term of income and employment on surrounding areas of Chiang Mai.

The methods of this study are to find the expenditures of 1) garment industry in Chiang Mai, 2) urban residents, and 3) rural residents and compute income generation from factory's expenditures in the form of salaries and wages (d_1), factory's expenditure on raw materials, utilities expenses, office expenses, maintenance and miscellaneous expenses (d_2), rural resident's expenditures (d_3), urban resident's expenditures (d_4) and use these income generators to compute factory multiplier [$M_1 = (d_1+d_2) / (1-d_3)$] and urban residents multiplier [$M_2 = d_4 / (1-d_3)$] respectively.

The results of this study consider from employment aspect showed that the garment factories employed 75.49% of total workers from surrounding areas of Chiang Mai. Especially, the workers from Zone 1 such as nearby districts of San Kam Phaeng, Mae Rim, Hang Dong which were accounted for 61.59% of the total workers while they hired

only 16.56% from the other nearby provinces and 7.59% from the city of Chiang Mai. This indicates that the garment factories in Chiang Mai employed more rural workers than urban and nearby provinces workers.

When consider income generation by the factories (d_1+d_2), it shows that the highest income generator with the value of 0.25059 existed in Bangkok, followed by 0.09425 in Urban Chiang Mai and a very small value of d_1+d_2 existed in rural areas. This indicates that the spending of factories will mostly create income in Bangkok, Urban Chiang Mai and only a meager amount of income go to rural areas. d_3 and d_4 are highest in the village and the city. This result also indicates that the spendings are in the village market and in the city where rural and urban residents lived.

Consider from the multiplier effects, it shows that the factory multiplier (M_1) is the highest with value of 0.09494 in Urban Chiang Mai, while for the rural areas it's value is only 0.01482. This indicates that for each bath which spending by garment factory will generate income of 0.09491 bath in Urban Chiang Mai, and 0.01482 bath in the rural areas. The urban residents' multiplier (M_2) shows the same pattern as factory multiplier (M_1) i.e. one bath which spending by urban resident will create income of 0.21806 bath in the city, and also create only 0.00134 bath in rural areas. This shows that income created in Urban Chiang Mai is about 21 times of income created in the rural areas. This implies that there is almost no income effect in the rural areas.

Eventhough, the economic impact of garment industry in term of income are more favorable to Bangkok and Urban Chiang Mai than rural areas (especially, the spending in term of buying raw material and maintenance) but it has more effect to rural residents in term of employment. Therefore, the support of government to this industry in regional areas will create employment and, in turn, income of the rural residents.